
Husdyr og pelsdyr i stuen?

SPRÅKSPALTEN

MARTINUS LØVIK

Oslo

Foto K. Green Nicolaysen

I allergisammenheng hører og leser vi stadig oftere at pasienten har husdyr eller pelsdyr. Disse pasientene bor til og med ofte i leiligheter i byen. Et eksempel på denne etter hvert vanlige ordbruken så vi i en artikkel i Tidsskriftet nr. 4/2000 (1). Slik sjargongmessig bruk av ordene husdyr og pelsdyr er imidlertid ikke entydig og er til dels gal. Den klare tanke krever presis ordbruk, og vi bør ikke som leger bidra til forvirring av språket og vår fagterminologi.

Ifølge både Bokmålsordboka (2) og Nynorskordboka (3) er pelsdyr «dyr som gir skinn til pelsverk». Mons og Passopp gir nok et heller lite bidrag her. Hund og katt bør heller kalles selskapsdyr med pels eller pelskledte kjæledyr.

Husdyr defineres derimot som «tamt dyr som mennesket holder til nytte eller selskap» (2, 3). Begrepet er likevel så vidt at vi vil være tjent med å bruke mer presise ord. Svært mange vil oppfatte husdyrene våre som ku, hest, sau og geit. Hund og katt bør skilles fra de nevnte husdyrene også fordi nyere undersøkelser tyder på at kontakt med dyr på gård kanskje kan redusere risikoen for allergi. Hund og katt bør heller kalles kjæledyr.

Arbeid med allergi i WHO-sammenheng har for øvrig lært meg at ordet «kjæledyr» (eng. pet) er fornedrende for dyret og ikke akseptabelt blant dyrevenner. Det politisk korrekte ordet som lar dyret beholde sin verdighet er selskapsdyr (companion animal).

LITTERATUR

1. Langhammer A, Holmen TL, Holmen J. Behandling av barn med astma – idealer og virkelighet. Tidsskr Nor Lægeforen 2000; 120: 449 – 53.
2. Landrø MI, Wangensteen B (red). Bokmålsordboka. Definisjons- og rettskrivningsordbok. Oslo: Universitetsforlaget, 1986.
3. Hovdenak M, Killingbergtrø L, Lauvhjell A, Nordlie S, Rommetveit M, Worren D, red. Nynorskordboka. Definisjons- og rettskrivningsordbok. Oslo: Universitetsforlaget, 1986.

Publisert: 20. april 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 31. august 2026.